

कथासरित्सागरः

कश्मीरप्रदेशवासिना धीरामभट्टतनूद्भवेन
महाकविश्रीसोमदेवभट्टेन विरचितः

स द्वाष्टादशलम्बकात्मकः

मध्यप्रदेशान्तर्गतमहाकोशलविषयान्तःपाति-जाबालिपुरवासिना
संस्कृताचार्येण पण्डितजगदीशलालशास्त्रिणा भूमिकानु-
क्रमणीभ्यामलङ्कृत्य सम्पादितः

MJC
8864

मोतीलाल बनारसीदास

दिल्ली : वाराणसी : पटना

कथासरित्सागरः

कश्मीरप्रदेशवासिना श्रीरामभट्टतनूद्भवेन
महाकविश्रीसोमदेवभट्टेन विरचितः

स चाष्टादशलम्बकात्मकः

मध्यप्रदेशान्तर्गतमहाकोशलविषयान्तःपाति-जावालिपुरवासिना
संस्कृताचार्येण पण्डितजगदीशलालशास्त्रिणा भूमिका-
नुरुमणीभ्यामलङ्कृत्य सम्पादितः

**MANGALDAI COLLEGE
LIBRARY**

Accession No. U-8867
Class No. 891.2 888
Book No. RHA

U8867

MANGALDAI COLLEGE CENTRAL LIBRARY

मोतीलाल बनारसीदास

दिल्ली :: वाराणसी :: पटना

©मो ती ला ल ब ना र सी दा स

मुख्य कार्यालय : बंगलो रोड, जवाहर नगर, दिल्ली-७

शाखाएँ : १. चौक, वाराणसी (उ०प्र०)

२. अशोक राजपथ, पटना (बिहार)

प्रथम संस्करण : दिल्ली, १९७०

पुनर्मुद्रण : दिल्ली, १९७७

राजसंस्करण : ६०.०० (सजिल्द)

साधारण संस्करण : ४०.०० (अजिल्द)

श्री सुन्दरलाल जैन, मोतीलाल बनारसीदास, बंगलो रोड, जवाहर नगर,
दिल्ली-७ द्वारा प्रकाशित तथा श्री शान्तीलाल जैन, श्री जैनेन्द्र प्रेस, ए-४५
फेस १, इंडस्ट्रियल एरिया, नाबायणा, नई दिल्ली-२८ द्वारा मुद्रित ।

विषयानुक्रमणी

लम्बकाङ्कः	विषयः	पृष्ठाङ्कः	लम्बकाङ्कः	विषयः	पृष्ठाङ्कः
१.	प्रथमो लम्बकः—कथापीठम् महाकविगुणाढ्यविरचिताया बृहत्कथायाः पूर्वपीठिका । सातवाहनभूपतिकृतो बृहत्कथा- धिक्षेपः । तत्कारणाद् दुर्मनस्केन गुणाढ्येन बृहत्कथायाः षड्लक्षश्लोकानां बह्वी प्रक्षेपः । शिष्यानुनयेन अनग्निसात्कृतस्य लक्षग्रन्थात्म- कस्य नरवाहनदत्तचरितस्य गुणदेवनन्दिदेवा- भ्यां गुणाढ्यशिष्याभ्यां परिरक्षणम् ।	१	६.	षष्ठो लम्बकः—मदनमञ्चुकाख्यानम् ११७ नरवाहनदत्तस्य तारुण्यप्राप्तिः । कलिङ्गसेना- दुहित्रा मदनमञ्चुकया सह विवाहः ।	११७
२.	द्वितीयो लम्बकः—कथामुखम् २४ वत्सराजोदयनकथा । मृगयासक्तस्य वत्स- राजस्य मालवाधिपतेश्चण्डमहासेनस्य भट्टे- मरियागजच्छलेन बन्धनम् । बन्धनगतस्य वत्स- राजस्य उज्जयिनीनयनम् । तत्र चण्डमहासेन- दुहित्रा वासवदत्तया सह समागमः । अमात्य- योगन्धरायणकृतैः कूटनीतिप्रयोगैरुदयनस्य मोचनं वासवदत्तापहरणञ्च । वासवदत्तया सह उदयनस्य कौशाम्ब्यामागमनम् । तत्रो- भयोविवाहः ।	२४	७.	सप्तमो लम्बकः—रत्नप्रभाख्यानम् १५९ वत्सराजघान्याः कौशाम्ब्या उपवने रत्न- प्रभाया आगमनम् । रत्नप्रभावृत्तम् । नरवाहन- दत्तस्य रत्नप्रभया ततश्च कर्पूरराजकन्यया कर्पूरिकया सह विवाहः ।	१५९
३.	तृतीयो लम्बकः—लावाणकः ४८ वत्सराजोदयनस्य मगधराजस्वस्त्रा पद्मावत्या सह विवाहाय योगन्धरायणादीनां कूटनीतिः । 'वासवदत्ताऽन्तःपुरदाहे दग्धा' इति कूटख्या- पनम् । ब्राह्मणीवेशिन्या वासवदत्तायाः पद्मावतीहस्ते निक्षेपः । वत्सराजस्य पद्मावत्या सह परिणयः । वासवदत्ताप्रकाशनम् ।	४८	८.	अष्टमो लम्बकः—सूर्यप्रभाख्यानम् २०४ वत्सराजनरवाहनदत्ताग्रे वज्रप्रभकृता विद्या- धरचक्रवर्तिसूर्यप्रभकथा ।	२०४
४.	चतुर्थो लम्बकः—नरवाहनदत्तजननम् ८० वासवदत्ताया गर्भधारणम् । पुत्रोत्पत्तिः । नरवाहनदत्त इति नामकरणम् । योगन्ध- रायणादीनाममात्यानां पुत्रजन्म ।	८०	९.	नवमो लम्बकः—अलङ्कारवतीकथा २४८ हिमवत्पर्वते श्रीसुन्दरपुरे विद्याधरेश्वरस्य अलङ्कारशीलस्य महिषी काञ्चनप्रभा कन्याम- सूत या च अलङ्कारवतीति पितृभ्यां कृत- नामिकाऽभूत् । तया सह नरवाहनदत्तस्य विवाहः । तत्प्रसङ्गाद् नलदमयन्तीकथा ।	२४८
५.	पञ्चमो लम्बकः—चतुर्दशिकाख्यानम् ९४ नरवाहनदत्तदर्शनाय विद्याधरशक्तिवेगस्य वत्सराजसभायामागमनम् । शक्तिदेवकथा, तद्विवाहादिकञ्च ।	९४	१०.	दशमो लम्बकः—शक्तियशोवृत्तम् २९५ विद्याधरेश्वरस्य स्फटिकयशसो हेमप्रभा- देव्यां प्रसूतया शक्तियशसा सह नरवाहनदत्तस्य विवाहः ।	२९५
			११.	एकादशो लम्बकः—वेलाख्यानम् ३५२ सार्थवाहरुचिरदेवस्य तत्पत्न्या वेलायाश्च वृत्तम् । रुचिरदेवभगिन्या जयेन्द्रसेनया सह नरवाहन- दत्तस्य विवाहः ।	३५२
			१२.	द्वादशो लम्बकः—शशाङ्कवतीवृत्तम् ३५६ नरवाहनदत्तस्य रुचिरदेवभगिन्या जयेन्द्र- सेनया सह विवाहः । मृगाङ्क दत्तकथा । शशाङ्क- वती कथा । वेतालपञ्चविंशतिकथा । मृगाङ्क- दत्तस्योज्जयिनीगमनम् । शशाङ्कवतीहरणम् । मृगाङ्कदत्तशशाङ्कवत्योर्विवाहः ।	३५६

लम्बकाङ्कः	विषयः	पृष्ठाङ्कः	लम्बकाङ्कः	विषयः	पृष्ठाङ्कः
१३.	त्रयोदशो लम्बकः—मदिरावतीवृत्तम् ब्राह्मणसूनोर्मदिरावत्याश्चाख्यामितम् । द्वितीय- ब्राह्मणसूनोः कथा ।	४९२	१६.	षोडशो लम्बकः—सुरतमञ्जरीकथा मालवाधिपतेश्चण्डमहासेनस्य मृत्युःतत्पत्न्या अङ्गारवत्याश्चिताप्रवेशः । उदयनवासव- दत्तयोर्भृगुपत्तनम् । चण्डमहासेनपुत्रस्य गोपालकस्य वरागमम् । तस्य कश्यपाश्रमगमनं तत्र वासश्च । तद्दर्शनाय नरवाहनदत्तस्य कश्यपाश्रमगमनम् । सुरतमञ्जरीवृत्तम् । नरवाहनदत्तस्य न्यायप्रियता ।	५२६
१४.	चतुर्दशो लम्बकः पञ्चलम्बकाख्यानम् मदनमञ्चुकाख्यानम् मदनमञ्चुकाहरणम् । नरवाहनदत्तस्य गन्धर्वपुरगमनम् । तत्र गन्धर्वराजपुत्र्या गन्धर्वदत्तया, प्रसेनजिन्नृपति- दुहित्रा, गौरिमण्डसुतया आत्मनिकया च नरवाहनदत्तस्य विवाहः। मदनमञ्चुकाप्राप्तिः। चक्रवर्तिसरसि नरवाहनदत्तस्य जलक्रीडा, वायुवेगयशःप्रभृतिभिः पञ्चकन्याभिस्सह विवाहः ।	४९९	१७.	सप्तदशो लम्बकः—पद्मावतीचरितम् गन्धर्वाधिपतेः पद्मशेखरस्य तनया पद्मावती, विद्याधरेन्द्रस्य चन्द्रकैतोः पुत्रः मुक्ताफलकेतुः, तयोर्विवाहः ।	५३८
१५.	पञ्चदशो लम्बकः—महाभिषेकः विद्याधरेन्द्राणां पञ्चकन्यकाभिः नरवाहन- दत्तस्य परिणयः । मदनमञ्चुकया सह चक्र- वर्त्यभिषेकः ।	५१७	१८.	अष्टादशो लम्बकः—विषमशीलनृपतिकथा महेन्द्रादित्यतनयस्य विक्रमादित्यस्य आख्यानम् ।	५६६

इति कथासरित्सागरस्य अष्टादशलम्बकानां विषयानुक्रमणी ॥